

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Dedovanje>Prilagoditev stvarnih pravic
Prilagoditev stvarnih pravic

Slovaška

1 Katere so stvarne pravice, ki lahko po pravu te države članice izhajajo iz dedovanja?

A – Premoženjske pravice (oddelki od 123 do 151 civilnega zakonika):

- 1/ izključno lastništvo,
- 2/ solastništvo (deljivo in nedeljivo skupno premoženje zakoncev).

B – Pravice na premoženju drugih oseb (oddelki od 151a do 151v civilnega zakonika):

- 1/ zastavne pravice (vzpostavitev terjatev, podzastavna pravica),
- 2/ služnosti,
- 3/ pridržne pravice.

Lastninska pravica se z dedovanjem prenese z oporočitelja na dediča na datum smrti oporočitelja. **Prenos lastništva** nad nepremičninami je treba **vedno** vpisati v zemljiško knjigo.

Z **zastavnimi pravicami** se zavarujejo terjatve in z njimi povezani stroški, in sicer zastavnemu upniku omogočajo, da pridobi zastavek ali poplačilo dolga iz zastavne pravice (zastave), če dolg ni pravočasno v celoti poplačan.

Zastavna pravica se ustanovi s pisno pogodbo, s sporazumom o ureditvi dedovanja, ki ga sklenejo dediči, z odločbo sodišča ali upravnega organa ali na podlagi zakona in navadno začne učinkovati z vpisom v register.

S **služnostmi** se lastnikom nepremičnin naložijo omejitve v korist drugih oseb, v okviru katerih morajo dopustiti določena dejanja, se teh dejanj vzdržati ali jih izvesti. Pravice, ki ustrezajo služnostim, so vezane bodisi na lastništvo nad določeno nepremičnino (kot je pravica do prečkanja določenega zemljišča) bodisi na posamezno osebo (dosmrtni zakup).

Služnosti, vezane na lastništvo nad nepremičninami (stvarne služnosti), se na pridobitelja prenesejo skupaj z lastništvom nad premoženjem. Služnosti, vezane na posameznika (osebne služnosti), prenehajo ob smrti osebe, v imenu katere so bile ustanovljene.

Pridržna pravica osebi omogoča, da pridrži premočnino, ki naj bi jo predala, da zavaruje svojo zapadlo denarno terjatev zoper osebo, ki bi ji sicer morala predati premoženje. Vendar pa ni mogoče pridržati premoženja, pridobljenega na samovoljen ali goljufiv način. Na podlagi pridržne pravice je ob izvršitvi sodne odločbe upnik upravičen do prednostnega poplačila iz prihodkov od pridržanega premoženja pred drugimi upniki, vključno z zastavnimi upniki.

2 Ali so te stvarne pravice vpisane v register pravic na nepremičninah ali premočninah in če je odgovor pritrdilen, ali je takšen vpis obvezen? V katere registre so vpisane in katere so zahteve in postopek za vpis?

A – Premoženjske pravice na nepremičninah, stanovanjskih nepremičninah in nestanovanjskih lokalih morajo biti vedno vpisane v zemljiško knjigo, ki ima po navadi zavezujoč učinek. Pri pogodbah o prenosu premoženja lastninske pravice začnejo učinkovati šele z vpisom pogodb v navedeno knjigo. Povedano drugače, vpis v zemljiško knjigo ima konstitutivni učinek. V primeru smrti so učinki vpisa drugačni, saj se šele z navedenim vpisom prenos lastništva na dediča razglaša retroaktivno od datuma smrti v okviru zapuščinskega postopka. Ta postopek je urejen z zakonom o zemljiški knjigi [162/1995](#) in vpis prenosa lastništva ob koncu zapuščinskega postopka je obvezen. Vloga za vpis v zemljiško knjigo vložijo notar, ki ga je sodišče pooblastilo za zapuščinski postopek, ali druga pooblaščenca oseba (dedič). Vloga se vložijo v katastrskem oddelku krajevno pristojnega okrožnega urada.

Lastninska pravica na nekaterih premočninah mora biti vpisana v zadevne registre. Med te registre spadajo: poslovni register (zakon št. 530/2003 o poslovnem registru) – registracijska sodišča so okrožna sodišča na sedežu regionalnega sodišča;

register motornih vozil, za katerega je odgovoren okrožni cestnoprometni inšpektorat policije;

urad za industrijsko lastnino v Banski Bystrici, pristojen za celotno Slovaško, registrira patente, znamke, modele in druge lastniške podatke;

centralna depotna družba – prenos nematerializiranih vrednostnih papirjev – Centralna depotna družba Slovaške republike, a.s., je pristojna za celotno Slovaško;

pomorski register – registracija rekreacijskih plovil – pomorski register Republike Slovaške, ki ga vodi slovaško ministrstvo za promet in gradnjo, je pristojen za celotno Slovaško.

B – Pravice na premoženju druge osebe

V registre se vpišejo tudi pravice na premoženju drugih oseb, s katerimi je omejeno lastnikovo razpolaganje s premoženjem. Na splošno se zastavne pravice v zvezi z nepremičninami, stanovanjskimi nepremičninami in nestanovanjskimi nepremičninami **ustanovijo** z vpisom v zemljiško knjigo.

1/ Pridržna pravica v zvezi s premočnim premoženjem se ustanovi z vpisom v centralni notarski register pridržnih pravic (oddelki od 73d do 73i zakona št. 323/1992 o notarih in notarski dejavnosti (notarski zakonik) in notranji pravilnik notarske zbornice), ki ga vodi notarska zbornica; če obstaja ločen register za zadevno premoženje, se opravi vpis v ta register (kot je navedeno v točki A zgoraj). Pridržno pravico, spremembe informacij o pridržni pravici in začetek uveljavljanja pravice vpiše notar na podlagi zahtevka pooblaščenca osebe, kot je določeno v zadevni zakonodaji. Enako velja za izbris pridržne pravice iz registra pridržnih pravic. Osebe, ki zaprosijo za vpis, morajo notarju izkazati svojo istovetnost, če pa zaprosijo v imenu nekoga drugega, morajo predložiti dokazilo, da so za to pooblaščenca. Osebe, ki zaprosijo za vpis zastavne pravice, morajo notarju zagotoviti vse informacije, zahtevane z zakonom, ki se nato vnesejo v register zastavnih pravic. Če je zastavna pravica ustanovljena z dedno pogodbo, sklenjeno med dediči, s sodno odločbo ali odločbo upravnega organa, mora oseba, ki zaprosi za vpis zastavne pravice, notarju predložiti odločbo o ustanovitvi zastavne pravice.

2/ Stvarne služnosti se ustanovijo z vpisom v zemljiško knjigo.

3/ Pridržne pravice, ki so dopustne samo v zvezi s premočnim premoženjem, niso predmet vpisa.

3 Kateri so učinki vpisa stvarnih pravic?

V primeru smrti oporočitelja se lastninska pravica prenese na dediča na datum smrti oporočitelja. Vpis v register ima zgolj deklaratorni učinek.

4 Ali obstajajo posebna pravila in postopki za prilagoditev stvarne pravice, do katere je oseba upravičena po pravu, ki se uporablja za dedovanje, pravo države članice, v kateri oseba to pravico uveljavlja, pa takšne stvarne pravice ne pozna?

1. decembra 2015 je začel veljati oddelek 67a zakona št. 97/1963 o mednarodnem zasebnem pravu in pravilih postopka, ki omogoča prilagoditev stvarne pravice, ukrepa ali odredbe, navedene v tuji odločbi. Če je sprejeta odločba o razglasitvi izvršljivosti tuje sodne odločbe o dedovanju, ki vključuje stvarno pravico, je z navedenim zakonom urejena prilagoditev nepoznane stvarne pravice v okviru navedenega postopka.

Zadnja posodobitev: 22/04/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.